

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/45/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8716205523
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8716205523.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochta a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Gabriely Világiovej v spore žalobcov: 1/ U. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. X/XXX, XXX XX B., 2/ X. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX/XX, XXX XX B., 3/ Y. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXXX/XX, XXX XX V., žalobcovia právne zastúpení JUDr. Martin Tomas, advokát so sídlom Francisciho 3288, 058 01 Poprad, proti žalovaným: 1/ X. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXX/XXX, XXX XX K. B., 2/ Q. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXX/XXX, XXX XX B., žalovaní právne zastúpení Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o. so sídlom Nám. sv. Egídia 93, 058 01 Poprad, IČO: 44 250 029, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 17C/144/2016-396 zo dňa 25.06.2021 takto

rozhodol:

I. Potvrďuje rozsudok.

II. Žalovaným 1/ a 2/ priznáva voči žalobcom 1/ - 3/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. V záhlaví tohto rozhodnutia identifikovaným rozsudkom (v tomto spore v poradí druhým) súd prvej inštancie vo výroku I. žalobu zamietol a v II. súvisiacom výroku o trovách konania rozhodol tak, že ich plnou náhradou zaviazal žalobcov 1/ a 2/.

2. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 137 písm. c/ CSP, § 132 ods. 1, § 134 ods. 1, ods. 3 Obč. zák.; výrok o trovách konania ustanovením § 255 ods. 1 CSP.

3. Vychádzal zo zistenia, že po jeho prvom zamietavom rozsudku, ten bol na odvolanie žalobcov zrušený uznesením odvolacieho súdu, pričom pôvodný žalobca 1/ následne zomrel a pokračovalo sa v konaní s jeho dedičmi a to pôvodnou žalobkyňou 2/ ako žalobkyňou 1/ a X. F. ako žalobkyňou 2/ a Y. B. ako žalobcom 3/ s tým, že na návrh žalobcov pripustil zámenu na mieste žalovanej 2/ z dôvodu darovania parcely č. XXX/XX o výmere X.XXXmX, orná pôda, zapísanej na LV č. XXXX, k.ú. B. pôvodnou žalovanou 2/ v prospech Q. Y.. V nadväznosti na to na návrh žalobcov pripustil zmenu petitu žaloby v nasledovnom znení: „Súd určuje, že v zmysle geom. plánu č. XX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX vyhotoviteľa F.-W. s.r.o., H.: XX XXX XXX a úradne overený dňa XX.XX.XXXX W. katastra F ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť tohto rozsudku, patrí parc. KN-C XXX/X o výmere XXX m2, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, k. ú. K. B., parc. KN-C XXX/X o výmere XXX m2, druh pozemku orná pôda, k. ú. K. B. a parc. KN-C XXX/XXX o výmere XXX m2, druh pozemku orná pôda, k.ú. K. B., v podiele X-ica k pomere k celku do dedičstva po neb. X. B., nar. XX.XX.XXXX a zomr. XX.XX.XXXX, naposledy bytom W. X/XXX, XXX XX B.. W. určuje, že v zmysle geom. plánu č. XX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX vyhotoviteľa F.-W. s.r.o., H.: XX XXX XXX a úradne overený dňa XX.XX.XXXX W. katastra F ktorý tvorí neoddeliteľnú

súčasť tohto rozsudku, patrí parc. KN-C XXX/X o výmere XXX m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, k. ú. K. B., parc. KN-C XXX/X o výmere XXX m², druh pozemku orná pôda, k. ú. K. B. a parc. KN-C XXX/XXX o výmere XXX m², druh pozemku orná pôda, k. ú. K. B., v podiele X-ica k pomere k celku je vlastníčkou žalobkyňa 1/.

4. Samotní žalobcovia odvodzujú svoj nárok z kúpnej zmluvy z XX.XX.XXXX, na základe ktorej žalobkyňa 1/ spolu s jej nebohým manželom nadobudli vlastnícke právo k pôvodnej mpč. č. XXXX, k.ú. B. vo veľkosti 1 z celku a v tejto zmluve bolo dohodnuté, že túto parcelu budú užívať do cesty, správne od štátnej cesty do poľnej cesty, pričom podľa záverov nimi do sporu predloženého súkromného znaleckého posudku znalca H.. Z., V., č. X/XXXX, parcely z predmetu sporu svojou polohou zasahujú do časti pozemkovknižnej parcely mpč. XXXX. Podľa tvrdení žalobcov, žalovaní nedisponujú žiadnym nadobúdacím titulom, na základe ktorého by oni, resp. ich právni predchodcovia nadobudli sporné nehnuteľnosti, teda pôvodnú parcelu mpč. XXXX. Žalobcovia poukazovali na rozhodnutie W. katastra V. o oprave chyby v katastrálnom operáte č. L a odvolacieho orgánu W. katastra V., ktoré zidentifikovali predmetné parcely a zo záverov vyplynulo, že geometrický plán z roku XXXX bol nesprávny a následne aj geometrický plán z roku XXXX. Nadobúdacím titulom žalovaných, resp. ich právnych predchodcov k sporným nehnuteľnostiam nemôže byť ani kúpna zmluva N XXX/XX z XX.XX.XXXX, keď žalobcovia, resp. neb. X. B. túto zmluvu nikdy nepodpísali a tá nebola zapísaná do katastrálneho operátu. Nadobúdacím titulom žalovaných, resp. ich právnych predchodcov, nemôže byť ani dohoda z 12.03.1967, nakoľko ani Q. B., ani X. V. so svojou manželkou, ale ani Q. S. neboli vlastníci pozemkovknižnej parcely mpč. XXXX. Nadobúdacím titulom žalovaných nemôžu byť ani dedičské rozhodnutia po ich právnych predchodcov, nakoľko ani títo neboli ku dňu svojej smrti vlastníkmi sporných pozemkov. V súvislosti s vydržaním vlastníckeho práva žalovanými, žalobcovia mali za to, že samotná dobrá viera týchto ďalších nadobúdateľov je významná iba potiaľ, pokiaľ je možné priznať všetky práva a povinnosti oprávneného držiteľa. Znalecký posudok súdom ustanoveného znalca H.. O., č. XX/XXXX svedčiaci o opaku, žalobcovia považujú za rozporuplný, hlavne v tom, že označený znalec sa nedostatočne vyporiadal s polohovým určením pozemkovknižných parciel. Žalovaní naproti tomu poukázali na závery znaleckého posudku znalca H.. O. s tým, že pôvodná mpč. XXXX je nateraz súčasťou iných, ako v tomto spore žalovaných parciel. Právnym titulom nadobudnutia vlastníckeho práva žalovaných k sporným pozemkom bola kúpna zmluva z XX.XX.XXXX a nemožno opomíňať ani ďalší nadobúdací titul, ktorým bolo dedičské rozhodnutie po nebohom X. S. z XXXX, kedy žalobkyňa 1/ a jej manžel nadobudli tieto pozemky vo viere, že poručiťovi patria. Predmet sporu takmer 60 rokov žalobcovia neužívajú, užívajú ho žalovaní a ich právni predchodcovia. Nie je známy žiaden dôvod, ktorý by žalobcom bránil uplatniť si svoje vlastnícke právo skôr.

5. V súvislosti s naliehavým právnym záujmom následne súd skonštatoval, že aplikujúc § 137 písm. c/ CSP žalobca má naliehavý právny záujem na určení, či tu právo je, alebo nie je vtedy, ak je tvrdené právo neisté alebo ohrozené za predpokladu, že vyhovujúcim určovacím rozsudkom možno túto neistotu alebo ohrozenie odstrániť. Naliehavosť sa prejaví tým, že určovací rozsudok bude podstatným spôsobom užitočný. Súd otázku naliehavého právneho záujmu skúma vždy v konaní o žalobe podľa § 137 písm. c/ CSP berúc do úvahy konkrétne okolnosti danej kauzy. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide predovšetkým o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude nasledovať iné súdne konanie. V prípade ak strana sporu, resp. jej právny nástupca dlhodobo (v súdnej veci od roku 1967 do 16.05.1990 a následne od 16.05.1990 do podania žaloby 17.06.2016) akceptuje užívací a právny stav vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam, bol názoru, že práve táto určovacia žaloba vytvára stav právnej neistoty, vytvára priestor pre ďalšie súdne spory, pričom zmyslom určovacej žaloby je vytvárať právnu istotu zbytočne narušenú pretrvávajúcimi spormi. Pôvodní žalobcovia 1/ a 2/ sa mohli od roku 1967 (viac ako 50 rokov) domáhať určenia vlastníckeho práva, namietat' jestvujúci stav, keď od roku 1967 žalovaní 1/ a 2/, resp. ich právni predchodcovia sporné nehnuteľnosti užívajú. Predmetná žaloba je naopak spôsobilá viac ako 50 rokov trvajúci stav právnej istoty (narušený len incidentom z 16.05.1990) narušiť. Právnou neistotou žaloba vytvára, nie odstraňuje. Nie je zrejme prečo už v období rokov 1967 - 2016 sa pôvodní žalobcovia 1/ a 2/ nedomáhali riešenia vlastníckeho práva k sporným parcelám. Vzhľadom na princíp právnej istoty v demokratickom štáte zdôraznil práve tento dlhoročný časový aspekt. Za daného stavu bolo podľa súdu sporné aj preukázanie naliehavého právneho záujmu na podanej určovacej žalobe, čo je dôvodom pre zamietnutie žaloby v zmysle procesných predpisov (§ 137 písm. c/ CSP). Je zrejme, že nedostatok

naliehavého právneho záujmu je samostatným dôvodom na zamietnutie žaloby bez toho, aby sa súd zaoberal meritom veci.

6. V merite veci súd po doplnení dokazovania s poukazom na právny názor odvolacieho súdu, opätovne dospel k názoru, že žalobe nemožno vyhovieť, keď žalobcovia 1/ a 2/ v konaní nepreukázali, že nadobudli vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam (pozemky parc. reg. C parc. č. XXX/X., XXX/X, XXX/XXX zapísané na LV XXX, XXXX).

7. Z pripojených listov vlastníctva č. XXX, XXXX vedených na R. úrade odbor katastrálny V. je zrejмый zápis skutočných vlastníkov pozemkov KN-C parc. č. XXX, XXX žalovaný X/, parc. č. XXX/XX žalovaná 2/ rade.

8. V konaní žalobcovia 1/ a 2/ chceli preukázať, že vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam nadobudli kúpou - kúpnu zmluvou z XX.XX.XXXX. Z pripojenej notárskej zápisnice N XXX/XX NZ XXX/XX bolo preukázané, že žalobcovia 1/ a 2/ nadobudli kúpou pozemok mpč. XXXX zapísaný v pozemno-knižnej vložke XX o výmere XX á XX mX a to v podiele XX/XXX-in. Vlastnícke právo žalobcov 1/ a 2/ k parcele pôvodne mpč. XXXX v podiele XX/XXX-in nie je sporné. Navyše bolo potrebné poukázať na nadobudnutie vlastníckeho práva žalobcov 1/ a 2/ k pozemku parc. č. XXX v k. ú. K. B. v roku XXXX (nie je zrejмый presný dátum), keď žalobcovia 1/ a 2/ uzatvorili písomnú kúpnu zmluvu s X. B., ktorá nebola zavkladovaná v evidencii nehnuteľnosti. Predmet zmluvy žalobcovia 1/ a 2/ nadobudli vydržaním po uplynutí vydržacej doby žalobcov 1/ a 2/ najneskôr k XX.XX.XXXX v zmysle § 865 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

9. Nesporným v konaní bolo, že pozemky parc. č. XXX, XXX, XXX/XX užívajú žalovaní 1/ a 2/, resp. predtým užívali ich právni predchodcovia. Na pozemku parc. č. KN-C parc. č. XXX sa nachádza rodinný dom vo výlučnom vlastníctve žalovaného 1/.

10. Podľa geometrického plánu Y. V. č. XX/XXXX pozemok KN-C parc. č. XXX/X o výmere XXX mX je vytvorený z časti pozemku KN-C parc. č. XXX, pozemok KN-C parc. č. XXX/X o výmere XXX mX je vytvorený z časti pozemku KN-C parc. č. XXX a pozemok KN-C parc. č. XXX/XXX o výmere XXX mX je vytvorený z časti pozemku KN-C parc. č. XXX/XX.

11. Naopak, v konaní prostriedkami procesnej obrany preukázali nadobudnutie vlastníckeho práva k sporným pozemkom žalovaní 1/ a 2/. Súd dospel k záveru, že právnym titulom nadobudnutia vlastníckeho práva k sporným pozemkom žalovaných 1/ a 2/ je vydržanie.

12. Oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu 10 rokov, ak ide o nehnuteľnosť. Nebolo v konaní sporné, že predmetné nehnuteľnosti od roku XXXX užívajú žalovaní 1/ a 2/, resp. ich právni predchodcovia, na pozemku parc. č. XXX sa nachádza aj rodinný dom žalovaného 1/.

XX. Dňa XX.XX.XXXX otec žalovaného 1/, ktorý je zároveň starým otcom žalovanej 2/ uzavrel kúpnu zmluvu s Q. B., X. V., E. V. a Q. X., predmetom ktorej bol pozemok parc. č. XXX, XXX, XXX k. ú. K. B. /pôvodne boli zapísané v pozemkovej knihe ako mpč. XXXX (parc. č. XXX), mpč. XXXX (parc. č. XXX), mpč. XXXX (parc. č. XXX)/. Zmluva nebola evidovaná v evidencii nehnuteľností. Od toho času však pozemky žalovaní 1/ a 2/, resp. ich právni predchodcovia neb. X. S. s manželkou užíval ako vlastné, postavil na nich rodinný dom. Bolo potrebné uviesť, že Občiansky zákonník znení účinnom od 01.04.1964 takýto spôsob nadobudnutia vlastníctva (vydržaním) neupravoval. V zmysle § 865 ods. 3 Občianskeho zákonníka preto žalovaní 1/ a 2/, resp. ich právni predchodcovia nehnuteľnosti nadobudli vydržaním k 01.04.1984. Počas tejto doby žalovaní 1/ a 2/, resp. ich právni predchodcovia neboli rušení pri užívaní nehnuteľností.

14. Navyše v tomto období k XX.XX.XXXX kúpnu zmluvou spísanou vo forme notárskej zápisnice N XXX/XX NZ XXX/XX nadobudli právni predchodcovia žalovaných 1/ a 2/ neb. X. S. nar. v roku XXXX a Q. S. nehnuteľnosť pozemok pôvodne mpč. XXXX o výmere XXX m², pričom predávajúcimi v 8. a 9. rade boli samotní pôvodní žalobcovia 1/ a 2/. Títo v konaní namietali neplatnosť kúpnej zmluvy z dôvodu, že nebola zo strany pôvodných žalobcov 1/ a 2/ podpísaná, uvedenú skutočnosť nepreukázali. Naopak, i keď prvopis notárskej zápisnice sa v archíve súdu nenachádzal, z rovnopisu notárskej zápisnice, ktorý predložili žalovaní 1/ a 2/ je zrejмый, že pôvodní žalobcovia 1/ a 2/ notársku zápisnicu podpísali. Je

potrebné dodať, že podľa analogicky v tom čase platnej inštrukcie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej socialistickej republiky z 18.06.1973 č. 15/1973 obsah prvopisu notárskej zápisnice spisanej notárom je totožný s obsahom rovnopisov doručovaných účastníkom úkonu spisovaného do notárskej zápisnice.

15. Žalovaní 1/ a 2/, resp. ich právni predchodcovia neboli rušení v dobromyseľnej držbe. Pokiaľ v roku 1993 pôvodní žalobcovia 1/ a 2/ dali vyhotoviť geometrický plán týkajúci sa predmetných nehnuteľností a bolo preukázané, že 16.05.1990 došlo medzi pôvodným žalobcom 1/ a právnym predchodcom žalovaného 1/ k sporu a ublíženiu na zdraví (vyplýva to z trestného konania vedeného na Okresnom súde V. č. k. 7T XXX/XX), tieto spory preukázateľne pred 01.04.1984 neboli. Navyše po dátume 16.05.1990 taktiež nebolo preukázané rušenie žalovaných 1/ a 2/, resp. ich právnych predchodcov v užívaní nehnuteľností, preto podporne mohli žalovaní 1/ a 2/ nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním, v dôsledku právneho titulu dedenia po neb. X. S. nar. v roku XXXX zomrelom XX.XX.XXXX a to k XX.XX.XXXX, keď z obsahu dedičského rozhodnutia sa žalovaní 1/ a 2/ (resp. právny predchodca Q. S.) mohli dôvodne domnievať, že im právo patrí. Od roku XXXX nebolo preukázané žiadne rušenie žalovaných 1/ a 2/ v užívaní nehnuteľnosti.

16. Spornou otázkou v konaní bolo, či nehnuteľnosti sú vytvorené z pôvodnej parcely mpč. XXXX, keď žalobcovia práve od vlastníctva k tejto parcele odvádzajú právny titul nadobudnutia nehnuteľností, alebo sú vytvorené z parciel mpč. XXXX, XXXX, XXXX, od ktorých odvádzajú právny titul (kúpu, ak by nešlo o vydržanie) žalovaní 1/ a 2/.

17. Navyše časť parcely mpč. XXXX o výmere XXX m² previedli pôvodní žalobcovia 1/ a 2/ kúpnu zmluvu na právnych predchodcov žalovaných 1/ a 2/.

18. Súd poukázal na pripojenú identifikáciu parciel z R. úradu odbor katastrálny V., podľa ktorej parcely KN-C XXX, XXX, XXX/XX boli vytvorené z pôvodných parciel mpč. XXXX, XXXX, XXXX, nie z parcely mpč. XXXX. Súd bol názoru, že pri identifikácii parciel má R. úrad odbor katastrálny V. vychádzať nielen z pripojených listín, ale aj zohľadniť svoje rozhodnutia o oprave chýb v katastrálnom operáte. Navyše R. úrad odbor katastrálny V. na výzvu súdu oznámil, že nie je kompetentný posudzovať identifikáciu parciel vydanú R. úradom odbor katastrálny V. a R. úrad odbor katastrálny V. trval na údajoch v zaslanej identifikácii. Súd preto vyjadrenie Okresného úradu Prešov z 01.12.2017 považoval za rozporuplné.

19. Podľa pokynu odvolacieho súdu súd doplnil dokazovanie znaleckým dokazovaním.

20. Znalec H.. X. O. v znaleckom posudku č. XX/XXXX konštatoval, že plocha o výmere X.XXX m² z pôvodnej parcely mpč. XXXX v spornom území už bola vyčerpaná do parciel reg. KN-C XXX/X, XXX, XXX/XX. F. plán č. XX/XXXX úradný overený XX.XX.XXXX bol podkladom pre podanie žaloby. Predmetným geometrickým plánom boli vytvorené X parcely registra KN-C XXX/X o výmere XXX m², XXX/X o výmere XXX m², XXX/XXX o výmere XXX m². Novovytvorené parcely majú spolu výmeru X.XXX m². Znalec v závere znaleckého posudku konštatoval, že sporná časť o výmere X.XXX m² z pozemkovoknižnej parcely mpč. XXXX už bola vyčerpaná a je súčasťou parcely registra KN-C XXX/X, XXX a XXX/XX k. ú. K. B..

21. V konaní žalobcovia predložili súkromný znalecký posudok znalca H.. Q. Z., V., č. X/XXXX, ktorý v znaleckom posudku konštatoval, že pôvodná pozemkovoknižná parcela mpč. XXXX zasahuje svojou polohou do časti parciel registra D. č. XXX/X, XXX/X, XXX/X, XXX, XXX a XXX/XX. Pôvodná pozemkovoknižná parcela mpč. XXXX zasahuje svojou polohou do časti parciel registra D. č. XXX/X, XXX/X, XXX/X, XXX, XXX a XXX/XX. Pôvodná pozemkovoknižná parcela mpč. XXXX zasahuje svojou polohou do časti parciel registra D. č. XXX/X, XXX/X, XXX/X, XXX/X, XXX/X, XXX, XXX/X, XXX, XXX, XXX/XX a XXX/XX. Parcely registra D. č. XXX a XXX vedené na LV č. XXX sú vytvorené z časti pozemkovoknižných parciel mpč. XXXX, XXXX a XXXX a je vedená na LV č. XXXX. V registra D. č. XXX/X, XXX/X, XXX a XXX/XX zapísané v LV č. XXX sú vytvorené z časti pozemkovoknižných parciel mpč. XXXX a mpč. XXXX. Z grafickej identifikácií vyplýva, že novovytvorené parcely registra D. č. XXX/X, XXX/X a XXX/XXX zasahujú svojou polohou do časti pozemkovoknižnej parcely mpč. XXXX. Týmto geometrickým plánom došlo k obnoveniu hranice pôvodnej pozemkovoknižnej parcely mpč. XXXX vedenej v V. č. XX v k. ú. K. B..

XX. Znalec H.. X. O. na pojednávaní trval na záveroch svojho znaleckého posudku. Ďalej uviedol, že parcely z predmetu sporu - č. XXX/X, XXX/X, XXX/XXX neboli vytvorené z pôvodnej parcely mpč. XXXX. K tomuto záveru dospel z podkladov, ktoré boli v súdnom spise a to z dohody spisanej v roku XXXX, kde vtedajší vlastníci, držiteľia pozemkov vyhlásili, že reálny pozemok, ktorý už je v užívaní X. S., mu odpredajú. Tento stav je potrebné považovať za mimoriadne dôležitý. Následne boli spracované geometrické plány aj na susednú parcelu pána B., kde bol identifikovaný pozemkovoknižný stav. Cez geometrický plán došlo k vyčerpaniu celej plochy pozemkovoknižnej parcely XXXX, z tohto dôvodu reálne zanikla. Takýto stav pozemkovoknižný, ktorý bol zadeklarovaný v geometrických plánoch, dotknutí účastníci uznávali a prostredníctvom právnych listín aj zapísaný do katastra nehnuteľnosti. Všetci zhodným spôsobom zadefinovali polohu pôvodných pozemkovoknižných parciel a neexistoval žiaden iný dôkaz, ktorý by vyvrátil pravdivosť pôvodných geometrických plánov. Znalec potvrdil, že preskúmal aj pozemkovoknižný operát a zistil, že v dokumentácii sa nachádza iba pôvodná archaická mapa. Zápisom registra je k dispozícii lokalizácia pôvodných parciel, ktorá vytvára dojem, že pozemkovoknižná parcela č. XXXX sa má nachádzať na inom mieste ako je zadefinovaná v 5 geometrických plánoch od roku XXXX až po rok XXXX. Toto je bežný stav, ktorý existuje v rámci celej republiky, keď dôsledkom spracovania registrov sú značné posuny parciel a v niektorých prípadoch by sa museli posúvať nielen ploty, ale aj oplotenie kostola a iné pevné stavby. V k. ú. B. sa nezachoval najnovší operát z pozemkovej knihy. Z tohto dôvodu nemožno striktné vychádzať z mapového podkladu. K znaleckému posudku H.. Z. uviedol, že s týmto znaleckým posudkom nemá žiadne rozpory, pretože to čo je konštatované v znaleckom posudku H.. Z. v podstate nemá žiaden význam pre daný spor, pretože identifikuje archaickú mapu a stav, ktorý platil pred rokom XXXX. V tomto kontexte je zhodný stav s jeho znaleckým posudkom. Problém je však v tom, že tak ako on, ani H.. Z. nemal k dispozícii posledné mapové podklady, ktoré používali skúsení a znalí miestnych pomerov geodeti v 70. a 80. rokoch. Ak H.. Z. vychádzal z archaickej mapy, tak to isté konštatoval aj on, ale s veľmi rezervovaným záverom, pretože pozemkovoknižná mapa je kreslená voľnou rukou a len približným spôsobom lokalizuje pôvodné nehnuteľnosti. Uviedol, že pozemkovoknižnú mapu na obrázku č. 1 znaleckého posudku nie je možné použiť na identifikáciu parciel, pretože od jej vyhotovenia došlo za viac ako 100 rokov k množstvu úprav a spresnení polohy jednotlivých parciel v k. ú. K. B.. Uviedol, že jedna z parciel, ktorú v roku XXXX kúpila rodina S. tvorí predmet sporu a to parcela XXX.

23. Znalec H.. Z. V. v znaleckom posudku č. X/XXXX, ktorý predložili žalobcovia konštatoval, že pôvodná pozemkovoknižná parcela mpč. XXXX zasahuje svojou polohou do časti parciel okrem iných XXX, XXX, XXX/XX. Tvrdenia znalca H.. Z., V. vyvrátil podľa súdu znalecký posudok H.. O. a výsluch znalca H.. O. na pojednávaní. Súd považoval za preukázané skutočnosti prezentované znalcom H.. O. v znaleckom posudku, ktorý na pojednávaní vysvetlil spôsob ako dospel k záveru znaleckého posudku. Znalecký posudok súd považoval za logický a vierohodný. Naopak znalec H.. Z. sa odmietol pojednávania zúčastniť, žalobcovia následne uviedli, že na jeho výsluchu netrvajú a súd v zmysle § 198 ods. 2 CSP analogicky rozhodol, že návrh na výsluch znalca H.. Z. zamietol, keď sa pre nesúčinnosť znalca nepodarilo zabezpečiť jeho prítomnosť na pojednávaní.

24. V tomto smere žalobcovia 1/-3/ neunesli dôkazné bremeno a nepreukázali, žeby sporné parcely XXX/X, XXX/X, XXX/XXX boli vytvorené z pôvodnej pozemkovoknižnej parcely mpč. XXXX.

25. K námietke právneho zástupcu žalobcov, že nadobúdacím titulom žalovaných nemôže byť kúpna zmluva z XX.XX.XXXX, dohoda z XX.XX.XXXX ani dedičské rozhodnutia po právnych predchodcoch žalovaných 1/ a 2/, s týmito sa súd nestotožnil pre skutočnosti uvedené v bodoch 43 - 70 jeho odôvodnenia, naopak, práve v prospech žalovaných 1/ a 2/ svedčí viacero nadobúdacích titulov.

26. O trovách konania rozhodol podľa zásady úspechu.

27. Tento rozsudok včas podaným odvolaním napadli žalobcovia, súdu prvej inštancie vytýkajúc nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP). Odvolatelia sa nestotožňujú so záverom súdu prvej inštancie o tom, že žalovaným svedčí titul nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním a že oni nepreukázali právny titul nadobudnutia vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam. Oni svoje vlastnícke právo odvodzujú od kúpnej zmluvy z XX.XX.XXXX, na základe ktorej nadobudli žalobkyňa 1/ a jej už nebohý manžel do bezpodielového spoluvlastníctva podiel vo veľkosti 1 z celku parcely č. mpč. 2983, a naproti tomu žalovaní nedisponujú žiadnym nadobúdacím titulom, na základe ktorého by oni, resp. ich právni predchodcovia nadobudli sporné

nehnutelnosti, teda mpč. XXXX. Na prvom mieste súdu prvej inštancie vytykajú, že sa priklonil k záverom znaleckého posudku znalca H.. O., ktorý sa dostatočne nevyporiadal predovšetkým s rozhodnutím SK V. o oprave chyby v katastrálnom operáte č. L z XX.XX.XXXX a odvolacieho orgánu SK V. č. Xo XX/XXXX/Mi z XX.XX.XXXX, z ktorých je zrejmé, že parcela č. XXX, k.ú. B. je vytvorená o.i. aj z pôvodnej parcely mpč. XXXX a teda nie tak, ako to uvádza znalec H.. O., ktorý sa navyše nekriticky priklonil ku chybe vo vypracovanom GP H.. Z. a následne H.. F. a od tohto stavu odvíja svoje závery. Z vyššie označených rozhodnutí taktiež vyplýva, že GP H.. Z., ktorý bol podkladom k notárskej zápisnici N XXX/XX, bol vypracovaný nesprávne. Tu právni predchodcovia žalovaných nekupovali časť z pôvodnej parcely mpč. XXXX, ale z XXXX. H. parcel XXX a XXX/XX mala byť na pôvodnú mpč. XXXX a nie na pôvodnú mpč. XXXX. Nesprávnosť, prinajmenšom pochybnosť záverov znalca H.. O. okrem označených rozhodnutí dokrešľuje aj stanovisko spoločnosti F.. Odvolatelia sa okrem toho prikláňajú k záverom nimi predloženého znaleckého posudku H.. Z.,V.. podľa ktorého pôvodne mpč. XXXX a mpč. XXXX boli za sebou a nie vedľa seba a podľa ktorého žalované parcely XXX/X, XXX/X a XXX/XXX zasahujú do pôvodnej mpč. XXXX. Závery tohto znaleckého posudku žalovaní nespochybnili. Odvolateľom nemožno dávať za vinu, že znalec H.. Z., V.. sa odmietol zúčastniť pojednávania z dôvodu ohrozenia svojho zdravotného stavu. Na druhom mieste odvolatelia zastávajú názor, že žalovaným chýba nadobúdací titul, na základe ktorého mali vstúpiť do dobromyseľnej držby, ktorým nemôže byť ani kúpna zmluva z XX.XX.XXXX, ktorú oni nikdy nepodpísali, ktorá aj podľa tvrdenia pôvodne žalovaného 1/ bola uzatvorená v rozpore s právnymi predpismi a ktorá nebola nikdy zavkladovaná. Týmto titulom nemôže byť ani dohoda z XX.XX.XXXX, nakoľko Q. B., ani manželka V. a ani Q. S. nikdy neboli vlastníkami pôvodnej mpč. XXXX. V neposlednom rade týmto titulom nemôžu byť ani dedičské rozhodnutia po právnych predchodcoch žalovaných, lebo tí v čase svojej smrti neboli vlastníkami sporných pozemkov. Naopak nadobúdací titul na základe kúpnej zmluvy z XX.XX.XXXX svedčí jednoznačne žalobcom s tým, že prípadnú dobrú vieru ďalších nadobúdateľov nemožno povyšovať nad zásadu „nemo plus iuris...“. Nimi predložené dôkazy tvoria logický celok, ktorý má zmysel a jednotlivo do seba zapadajú, takže nemôžu vzniknúť pochybnosti o tom, kto je vlastníkom sporných nehnuteľností. Navrhli napadnutý rozsudok zmeniť a ich žalobnému návrhu vyhovieť, alternatívne ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

28. Žalovaní navrhli rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. V podstate poukázali na existenciu dvoch znaleckých posudkov, jeden z ktorých svedčí v ich prospech a druhý v prospech protistrany, pričom znalec, ktorý vyhotovil znalecký posudok v ich prospech na pojednávaní vysvetlil aj dôvod rozporu s druhým znaleckým posudkom, ktorého vyhotoviteľ výslovne odmietol účasť na pojednávaní. Iný dôkaz nebol stranami navrhnutý a súd následne vyhodnotil, že žalované pozemky nie sú časťami parcely mpč. XXXX patriacej pôvodne žalobkyni 1/ a jej nebohému manželovi.

29. Strany následne vo svojich vyjadreniach v podstate zopakovali svoju odvolaciu argumentáciu.

30. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má základné zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383, § 384 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcov nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny, čím boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 CSP).

31. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

32. Odvolací súd tak v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietanými nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením veci, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (ku tomu pozri napr. Ústavný súd SR, sp. zn. II.ÚS 78/05).

33. S poukazom na dátum podania (17.06.2016), označenie i obsah žaloby, ktorou sa žalobcovia domáhali určenia vlastníckeho práva, v danom prípade bola nesporne podaná určovací žaloba v zmysle § 80 písm. c/ OSP, podľa ktorého návrhom na začatie konania možno uplatniť aby sa rozhodlo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

34. Obdobne i od 01.07.2016 účinný CSP v § 137 umožňuje žalobou požadovať, aby sa rozhodlo okrem iného podľa písm. c/ o určení, či tu právo je alebo nie, ak je na tom naliehavý právny záujem. Naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

35. Procesnou podmienkou určovacej žaloby podľa cit. § 80 písm. c/ OSP, aktuálne § 137 písm. c/ CSP je naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Súd sa preto v prvom rade musí zaoberať otázkou prípustnosti určovacej žaloby a v tej súvislosti aj otázkou danosti naliehavého právneho záujmu, ktoré podmienky tvoria *conditio sine qua non* určovacej žaloby. Ak totiž súd dospeje k záveru, že nie sú splnené zákonné podmienky pre prípustnosť určovacej žaloby, resp. že nie je preukázaná danosť naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, je potrebné takúto žalobu zamietnuť bez vykonávania ďalšieho dokazovania. Právny záujem žalobcu musí byť podľa požiadavky zákona kvalifikovaný, t.j. naliehavý. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodujúcich skutočností. Pre žalobcu to znamená nevyhnutnosť tvrdiť a dokázať skutočnosti, z ktorých vyplýva existencia naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení, čo je jednou z podmienok na to, aby súd mohol v rozsudku žalobe meritorne vyhovieť. Naliehavosť právneho záujmu je daná vtedy, ak je tu stav, že právo, resp. právny vzťah medzi účastníkmi konania je sporný, jestvuje ohrozenie práva, či právneho vzťahu, resp. stav neistoty právneho postavenia žalobcu, ktorý nemožno odstrániť inak, len určovacím výrokom, a jestvuje potreba odstránenia tejto neistoty, resp. ohrozenia práva alebo právneho vzťahu. Naliehavý právny záujem je zásadne daný vtedy, ak by bez tohto určenia bolo ohrozené právo žalobcu alebo, ak by sa bez tohto určenia jeho právne postavenie stalo neistým. Možno sa domáhať určenia aj práva žalovaného alebo tretej osoby.

36. Súd v každom štádiu konania musí mať za doloženú existenciu takéhoto záujmu, inak (a to bez skúmania vecnej stránky návrhu), musí žalobný návrh ako neprípustný zamietnuť. Či tento záujem jestvuje, skúma súd *ex offio*, t.j. z úradnej povinnosti. Platí to aj pre súd prvej inštancie, aj pre súd odvolací. Pre skúmanie súdu teda netreba, aby takúto obranu (nastolenie tejto otázky) v konaní žalovaný vôbec urobil, napríklad v podanom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie. Nepreukázaná existencia naliehavého právneho záujmu v čase rozhodovania súdu vedie k zamietnutiu určovacieho návrhu. Je teda nutné, aby tento naliehavý právny záujem jestvoval nielen v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, ale aj v čase rozhodovania odvolacieho súdu (§ 217 ods. 1 v spojení s § 383 CSP).

37. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 1998, sp. zn. 5Cdo 60/1998, publikovaného v Zbierke súdnych rozhodnutí pod č. Rc 8/2000, určovacou žalobou sa žalobca domáha vydania autoritatívneho výroku súdu, že určitý právny vzťah alebo právo tu je (pozitívna určovací žaloba), alebo že tu nie je (negatívna určovací žaloba). Takéhoto určenia sa môže žalobca domáhať vtedy, ak je na tom naliehavý právny záujem, ktorý spočíva v tom, že právne postavenie žalobcu je bez tohto určenia ohrozené alebo je neisté. Autoritatívne určenie súdom potom ohrozenie, neistotu alebo neurčitosť v právnom postavení žalobcu odstraňuje bez toho, aby ukladalo splnenie nejakej povinnosti. Preto sa pri určovacích žalobách, na rozdiel od žalôb na plnenie, zdôrazňuje ich preventívny charakter a význam. Z uvedeného možno teda uzavrieť, že naliehavý právny záujem na určení je daný vtedy, ak je tu aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia a ktorý nemožno iným právnym prostriedkom odstrániť, nezáleží na tom, ako táto neistota vznikla. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodných

skutočností tých pomerov (vzťahov), ktoré sú ohrozené neistotou, a teda nebezpečenstvom budúceho porušenia právnych povinností iným subjektom.

38. Odôvodnenie spornosti ne/existencie naliehavého právneho záujmu v napadnutom rozsudku ostalo, prinajmenšom hmlistým/pochybným, a to s poukazom na doktrínu, ako aj rozvetvenú konštantnú judikatúru k tejto otázke.

39. Odvolací súd v súvislosti s existenciou naliehavého právneho záujmu žalobcov na tu požadovanom určení konštatuje jeho existenciu. Ak sa žalobcovia domáhajú určenia, že sú vlastníčkmi nehnuteľnosti, pri ktorých sú v katastri zapísaní ako vlastnícki žalovaní, majú na takomto určení naliehavý právny záujem, lebo len také súdne rozhodnutie by mohlo byť aj podkladom pre vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností (pozri napr. ZSP 48/2004).

40. Kruciálnou otázkou v tomto spore bola otázka, či nehnuteľnosti z predmetu sporu - parc. č. XXX/X, XXX/X a XXX/XXX sú vytvorené z pôvodnej parcely mpč. XXXX, od vlastníctva ktorej odvodzujú svoj nadobúdaci titul žalobcovia, alebo z pôvodných parciel mpč. XXXX, XXXX a XXXX, od vlastníctva ktorých odvodzujú svoj nadobúdaci titul žalovaní (kúpa, ak by nešlo o vydržanie).

41. Na základe pokynu odvolacieho súdu zo zrušujúceho uznesenia súd prvej inštancie vo veci nariadil znalecké dokazovanie znalcom H.. X. O., ktorý vo veci podal znalecký posudok č. XX/XXXX, v zmysle záverov ktorého pozemky z tohto sporu neboli vytvorené z pôvodnej mpč. XXXX. Uvedený záver svedčí v prospech žalovaných. Naproti tomu stojí súkromný znalecký posudok žalobcov znalca H.. Q. Z., V.. č. X/XXXX, v zmysle záverov ktorého pozemky z tohto sporu zasahujú svojou polohou do časti pozemkovoknižnej vložky mpč. XXXX. Uvedený záver by mal potom svedčiť v prospech žalobcov.

42. Znalec H.. O. bol k záverom svojho posudku na pojednávaní vypočutý. Znalec H.. Z., V.. súdu oznámil, že z dôvodu pandémie COVID sa nezúčastňuje žiadnych stretnutí a ani nikam necestuje. Preto žalobcovia na jeho výsluchu netrvali a vychádzali iba zo záverov jeho ZP.

43. V súdnej veci tak naproti sebe stoja dva znalecké posudky. Na jednej strane súkromný a do konania predložený žalobcami a na strane druhej vyhotovený súdom ustanoveným znalcom. Súd vzal pri svojom rozhodnutí v úvahu závery druhého znaleckého posudku a žalobu zamietol. Ustálené rozhodovacou praxou je, že ak má súd pri svojom rozhodovaní k dispozícii dva znalecké posudky s rozdielnymi závermi o tej istej otázke, je jeho povinnosťou ich zhodnotiť, a to v tom zmysle, ktorý z nich a z akých dôvodov vezme za podklad svojho rozhodnutia a z akých dôvodov nebude vychádzať zo záverov druhého znaleckého posudku, no pre túto úvahu je potrebné vypočítať obidvoch znalcov.

44. Súdom ustanovený znalec bol na pojednávaní vypočutý. Znalec, ktorý vypracoval súkromný znalecký posudok v prospech žalobcov sa pojednávania nezúčastnil a žalobcovia na základe jeho oznámenia o tom, že z dôvodu pandémie COVID sa nezúčastňuje žiadnych stretnutí a ani nikam necestuje, potom netrvali na jeho výsluchu a vychádzali iba zo záverov jeho znaleckého posudku, ktoré považovali za správne. V tejto súvislosti treba podotknúť, že účinnosťou nového Civilno sporového poriadku - zák. č. 160/2015Z.z. bola do civilného procesu zavedená prísna kontradiktórnosť, čo o.i. znamená, že sa prioritizovala procesná aktivita sporových strán. Žalobcovia tak jednoznačne rezignovali, ostali kdesi na polceste v otázke ovplyvnenia ich prípadného možného procesného úspechu v spore a uvedené je potom potrebné pripísať jednoznačne na ich ťarchu. Inými slovami, vzhľadom na priebeh konania a stav dokazovania mohli a mali trvať na výsluchu tohto znalca, a to po čase uplynutia pandémie a takto prípadne ovplyvniť svoj možný procesný úspech v spore. V tomto smere potom úvahu súdu prvej inštancie, ak ten pri svojom rozhodnutí vzal na zreteľ závery znaleckého posudku a výsluch ním ustanoveného znalca, ktorú aj náležite ozrejmil, a nie závery súkromného znaleckého posudku predloženého žalobcami, nemožno hodnotiť ako zjavne neprimeranú.

45. Trvať treba taktiež i na tom, že v spore o určenie vlastníckeho práva má žalobca bremeno tvrdenia, že je vlastníckom veci a z akých skutočností svoje vlastníctvo vyvodzuje. Z tohto bremena tvrdenia potom pre žalobcu vyplýva bremeno dôkazné, a to preukázať existenciu nadobúdacieho vlastníckeho titulu, resp. skutočností spôsobilých založiť takýto nadobúdaci titul. Naopak v spore o určenie vlastníckeho práva nemá žalobca preukazovať neexistenciu nadobúdacieho vlastníckeho titulu žalovaného.

46. S poukazom na uvedené, pokiaľ súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobcov, rozhodol vo výroku I. vecne správne a preto odvolací súd s použitím ustanovenia § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v zamietavej časti, vrátane vecne správneho závislého výroku II. o náhrade trov konania (odvolacími dôvodmi osobitne nespochybného), potvrdil. Na ďalšiu argumentáciu strán zachádzajúcu do nadbytočných podrobností, nespôsobilú už privodiť zmenu názoru odvolacieho súdu, nepovažoval odvolací súd za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

47. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešným žalovaným v odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešným žalobcom v plnom rozsahu. O výške priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP). Odvolací súd nezistil žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa na postup podľa § 257 CSP.

48. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).